

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
факультет психології та соціології
кафедра педагогічної та вікової психології

Микола Бабій

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ З НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГІЇ»

Луцьк -2020

УДК 39.038.10

Б-4

Рекомендовано до друку науково методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (протокол №2 від 21.10. 2020)

Рецензенти:

Кульчицька А.В., канд. психол. н., доцент кафедри педагогічної та вікової психології.

Остапйовський О.І., канд. психол. н., доцент кафедри педагогіки та психології ВІППО

Бабій М. Ф.

Б-4 Практичні заняття з навчального курсу «Методика викладання психології»/ Микола Федорович Бабій. – Луцьк: Вид-во Волинь, 2020.- 13 с.

Анотація: У методичних рекомендаціях міститься розподіл тематики практичних занять для студентів, що засвоюють навчальний курс «Методика викладання психології». Вони складені у відповідності до визначеної кількості годин та тем лекцій. Методичні рекомендації розраховані на студентів 3 курсу, напрям підготовки бакалавр – 053 «Психологія».

УДК 39.038.10

Б-4

© Бабій М.Ф., 2020

© Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2020

Зміст

Тема 1. Вікові особливості юнацького віку	4 с
Тема 2. Психологія студентської групи.....	4 с
Тема 3. Функціональні обов'язки викладача в ВНЗ	5с
Тема4. Вербальне та невербальне спілкування у процесі підготовки фахівця	5с
Тема 5. Особливості професійного навчання.	5с
Тема 6. Лекція як теоретичне заняття.....	6с
Тема 7. Методика проведення семінару.....	7с
Тема 8. Методика проведення практичного заняття.....	7с
Тема 9. Методика проведення лабораторного заняття.....	8 с
Тема 10. Методика проведення неаудиторних занять.....	8 с
Тема 11. Методика організації наукової роботи студентів	9 с
Тема 12. Методика та види оцінювання знань студентів	9 с
Питання до екзамену.....	10 с
Рекомендована література.....	11с

Практичне заняття 1

Тема: Вікові особливості юнацького віку

Питання для перевірки знань

1. Психологічна характеристика юнацького віку.
2. Особливості навчання у школі та ВНЗ.
3. Основні вимоги до фахівця.
4. Етапи кар'єрного росту.

Студенти мають **знати**: соціальна ситуація розвитку у юнацькому віці, особливості розвитку інтелекту, життєві задачі, відмінність школи від ВНЗ.

Практичне завдання: діагностика коефіцієнта інтелекту. Та обговорення результату

Рекомендована література: [2; 3; 4; 6; 8; 9; 10; 15; 16].

Практичне заняття 2

Тема: Психологія студентської групи

Питання для перевірки знань.

1. Психологічні особливості студентської групи та її структура.
2. Розвиток студентської групи, характеристика студентського колективу.
3. Міжособистісні стосунки в студентській групі. Проблема лідера та лідерства.
4. Психологічні особливості студентського самоврядування.
5. Соціально-психологічні явища у студентській групі.

Студенти мають **знати**: макросередовище, мікросередовище, соціалізація, теорія К. Леві, роль лідера у колективі, соціальні та антисоціальні наміри.

Практичне завдання: Вивчення структури групи та обговорення результатів,

Рекомендована література: [4;5;6;7;8;9].

Практичне заняття 3

Тема: Функціональні обов'язки викладача в ВНЗ

Питання для перевірки знань.

1. Функції Викладача
2. Рольові позиції викладача.
3. Типи викладачів.
4. Фобії молодого викладача.
5. Роль «куратор» та його обов'язки.

Студенти мають *знати*: рольові позиції викладача, відмінність ролі «вчитель» від ролі «викладач», основні функції викладача, виховна робота у ВНЗ.

Практичне завдання: розв'язання психологічних задач та обговорення результатів.

Рекомендована література: [2;7;19;28;29; 30].

Практичне заняття 4

Тема: Вербальне та невербальне спілкування у процесі підготовки фахівця

Питання для перевірки знань.

1. Роль комунікативної сторони в отриманні знань
2. Значення інтерактивної взаємодії та її форми.
3. Перцептивна сторона та її вплив на процес формування професійних знань.
4. Наукові і життєві терміни
5. Важливість невербальної взаємодії в системі спілкування «викладач – студент».

Студенти мають *знати*: професійні терміни, типи взаємин, механізми невербального спілкування, механізми переконання, причини конформізму.

Практичне завдання: діагностика типів психологічного захисту та обговорення результатів.

Рекомендована література: [7;12;16;28;30].

Практичне заняття 5

Тема: Особливості професійного навчання

Питання для перевірки знань.

1. Структура навчання.
2. Мотиви навчання у ВНЗ.
3. Стимули навчання.
4. Навчання у школі та ВНЗ.
5. Роль «вчителя» та «викладача»: подібність та відмінність
6. Дистанційне навчання.
7. Навчання екстерном.

Студенти мають *знати*: мотиви навчання, професійні мотиви, засоби стимулу навчання, види навчання.

Практичне завдання: діагностика мотивів навчання та обговорення результатів.

Рекомендована література: [2;11;14;21;28].

Практичне заняття 6

Тема: Лекція як теоретичне заняття

Питання для перевірки знань.

1. Види лекційних занять.
2. Методика підготовки до лекційного заняття.
3. Методика проведення лекційного заняття
4. Взаємодія з аудиторією під час лекції
5. Роль та значення прикладів під час читання лекції.

Студенти мають *знати*: види лекцій, методику проведення лекції, використання технічних засобів на лекції, значення прикладів

Практичне завдання: діагностика схильності до втоми та обговорення результатів.

Рекомендована література: [6;10;18;22;27].

Практичне заняття 7

Тема: Методика проведення семінару

Питання для перевірки знань.

1. Види семінарських занять.
2. Розробка семінарського заняття.
3. Методика проведення семінарського заняття.
4. Використання конспекту під час заняття.
5. Використання цитат під час заняття.

Студенти мають **знати:** види семінарських занять, підготовка до семінарського заняття, оцінювання знань, роль доповнення на семінарському занятті.

Практичне завдання: Діагностика типів особистості (методика К. Юнга) та обговорення результатів.

Рекомендована література: [2;10;18;22;27].

Практичне заняття 8

Тема: Методика проведення практичного заняття

Питання для перевірки знань.

1. Структура практичного заняття.
2. Підготовка питань до практичного заняття
3. Вибір практичного завдання
4. Методика перевірки знань на практичному занятті.
5. Оцінювання знань на практичному занятті.
6. Використання задач на практичному занятті.

Студенти мають **знати:** відмінність практичного заняття від семінару, методику його проведення, методику підбору практичних завдань.

Практичне завдання: розв'язання психологічних задач та обговорення результатів.

Рекомендована література: [5;12;14;28;32].

Практичне заняття 9

Тема: Методика проведення лабораторного заняття

Питання для перевірки знань.

1. Підготовка до проведення лабораторного заняття.
2. Хід проведення лабораторного заняття.
3. Оцінювання результатів лабораторного заняття.
4. Тренінг на лабораторному занятті.
5. Ділові ігри, мозковий штурм, диспути на лабораторному занятті.
6. Значення лабораторного заняття у формуванні професійних навичок.

Студенти мають **знати**: значення лабораторного заняття, механізми формування професійних навичок під час лабораторного заняття, як оцінюються результати лабораторного заняття.

Практичне завдання: розв'язання психологічних задач та обговорення результатів.

Рекомендована література: [5;12;14;28;32].

Практичне заняття 10

Тема Методика проведення неаудиторних занять

Питання для перевірки знань.

1. Методика організації, проведення та оцінювання самостійної роботи студентів.
2. Методика проведення навчальних консультацій.
3. Методика організації та проведення навчальної практики.
4. Методика організації та проведення консультативної практики.
5. Методика організації та проведення виробничої практики.
6. Оцінювання результатів практики.

Студенти мають **знати**: види не аудиторних занять, роль консультацій, види практик, значення практики у формуванні професійних навичок.

Практичне завдання: розв'язання психологічних задач та обговорення результатів.

Рекомендована література: [9;11;16;18;22; 24].

Практичне заняття 11

Тема: Методика організації наукової роботи студентів

Питання для перевірки знань.

1. Методика написання рефератів.
2. Методика написання наукових конспектів.
3. Методика написання курсових проектів.
4. Методика написання дипломних проектів.
5. Методика оцінювання наукової роботи студентів.

Студенти мають **знати**: як виділяють цитати, як правильно конспектувати, як працювати з книгою, з яких частин складається оцінка за наукову роботу, значення курсових і дипломних проектів.

Практичне завдання: розв'язання психологічних задач та обговорення результатів.

Рекомендована література: [2;7;19;28;29; 30].

Практичне заняття 12

Тема: Методика та види оцінювання знань студентів

Питання для перевірки знань.

1. Функції оцінки.
2. Принципи оцінювання.
3. Види оцінювання.
4. Модульне оцінювання.
5. Методи оцінювання.
6. Методика підготовки та проведення заліку.
7. Методика проведення екзаменаційної консультації

8. Методика проведення екзамену.
9. Методика проведення державної атестації.

Студенти мають **знати**: види оцінювання знань, функції оцінки, принцип об'єктивності, роль оцінки у якості знань, види контролю успішності.

Практичне завдання: розв'язання психологічних задач та обговорення результатів.

Рекомендована література: [5;10;20;23;25; 32].

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Предмет, задачі методики викладання психології.
2. Принципи навчання психології.
3. Способи побудови навчальних програм.
4. Об'єкт та мета викладання психології.
5. Типи навчальних задач та їх характеристика.
6. Загальна характеристика словесних методів.
7. Діалог та монолог як вид словесного методу. Значення невербальних засобів.
8. Характеристика наочних методів.
9. Характеристика практичних методів.
10. Види практик та їх характеристика.
11. Види наукової роботи.
12. Види лекцій.
13. Підготовка до лекцій..
14. Види семінарів. Методика підготовки та проведення.
15. Функції лекції.
16. Функції семінарів.
17. Практичне заняття та методика його проведення.
18. Лабораторне заняття та методика його проведення.
19. Консультації та її види.
20. Самостійна робота студентів.
21. Функції оцінки.

22. Принципи оцінювання, яких має дотримуватись викладач.
23. Види та форми перевірки знань.
24. Викладання психології у 18 та 19 століттях.
25. Викладання психології на початку 20 століття.
26. Основні функції викладача.
27. Рольові позиції викладача
28. Види страхів молодого викладача.
29. Стилї керування студентським колективом.
30. Вимоги до професійної кваліфікації.
31. Державна атестація.
32. Структура викладацької діяльності.
33. Вимоги до спеціаліста з вищою освітою.
34. Причини хвилювань та страхів студента.
35. Відмінність навчання у школі та ВНЗ.
36. Методика підготовки до семінару.
37. Методи методики викладання психології.
38. Методика її проведення лекції.
39. Викладання психології у другій половинні 20 століття.
40. Види семінарських занять.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1.Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання / А.М. Алексюк. Київ. : Вища шк., 1997 – 168 с.

2. Архангельський С.Н. Наглядные пособия и опыты в курсе психология/ С.Н. Архангельский. - Москва : Учпедгиз, 1958. - 204 с.

3.Бадмаев Б.Ц. Методика преподавания психологии / В.Ц. Бадмаев. – Москва.: Владос, 1999.-304 с.

4.Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологи / В.П. Беспалько. - Москва.: Педагогика, 1989. –192 с.

- 5.Богданова І.М. Модульний підхід до професійно-педагогічної підготовки вчителя / І.М. Богданова. – Одеса: Маяк, 1998.-284 с.
- 6.Бодалев А.А. Личность и общение / А.А. Бодалев – Москва. МГУ, 1983-321 с.
- 7.Боярчук В.К. Методика преподавания психологии в вузе / В.К. Боярчук –Ростов н\Д: Изд. Ростовского ун-тета,1989-368 с.
- 8.Бурлачук А.Ф. Словарь-справочник по психологической диагностике / А.Ф. Бурлачук, С.М. Морозов. Київ: Наук. думка, 1989. -528 с.
- 9.Вергасов В.М. Активизация мыслительной деятельности студентов в высшей школе. / В.М. Вергасов. Київ. : Вища школа, 1979. – 215с.
- 10.Вергасов В.М. Проблемное обучение в высшей школе/ В.М. Вергасов . – Київ.: Вища школа, 1977. – 94с.
- 11.Гинецинский В.И. Введение в методику преподавания психологи / В.И. Гинецинский -Ленинград,ЛГУ,1983-75 с.
- 12.Граф В. Основы организации учебной деятельности и самостоятельные работы студентов/ В.Граф., И.И. Ильясов, В.Я. Ляудис– Москва: Изд-во МГУ, 1981- 79 с.
13. Захаров В.П. Социально-психологический тренинг. / В.П. Захаров, Н.Ю. Хрящева. — Л. Изд ЛГУ, 1989. — 155 с.
- 14.Кан-Калик В.Я. Педагогическая деятельность как творческий процесс / В.Я. Кан-Калик – Москва: Молодая гвардия, 1987. - 189 с.
- 15.Карандашев В.В. Методика преподавания психологи / В.Н. Карандашев. – Санкт-Петербург: Питер, 2005- 250с.
- 16.Карандашев В.Н. Психология: Введение в профессию / В.Н. Карандашев.-Москва. Смысл,2000-288с.
- 17.Куликов Л.В. Психологическое исследование: методические рекомендации по проведению / Л.В. Куликов.- Санкт-Петербург.:Речь, 2001-184 с.
- 18.Леонтьев А.А. Педагогическое общение / А.А. Леонтьев – Москва. Знание, 1979. - 142 с.

- 19.Лившиц В.Я. Деятельность преподавателя как развивающийся процесс / В.Я. Лившиц.– Москва: Изд-во МГУ. 1988.-207 с.
- 20.Ляудис В.Я. Методика преподавания психологи / В. Я. Ляудис. – Москва: Изд-во МГУ, 1989.- 240 с.
- 21.Максименко С.Д. Теорія і практика психолого-педагогічного дослідження. / С.Д. Максименко. Київ: КДП, 1990. - 240 с.
- 22.Никифорова О.В. Использование иллюстративного материала в лекциях по психологи \ О.В. Никифорова. Вопросы психологии.-1978.-№2.- С.157-162.
- 23.Панибратцева З.М. Методика преподавания психологии \ З.М. Панибратцева.- Москва. Просвещение, 1971.-219с.
- 24.Петровская Л.А. Теоретические и методические проблемы социально-психологического тренинга \ Л.А. Петровская . — Москва, Знание.1982. — 168с.
- 25.Пономарев О.Я. Знания, мышление и умственное развитие / О. Я. Пономарев.- Москва: Знание, 1997. – 251 с.
- 26.Щербаков А.И. Практикум по общей психологи \ А. И. Щербакова.- Москва, Просвещение,1979.-302 с.
- 27.Петровский А.В.Практические занятия по психологи / А. В. Петровского.- Москва. Просвещение,1972.-167 с.
- 28.Степанов Е.И. Психологические основы учебного телевидения / Е.И. Степанов. –Москва, Просвещение. 1978.- 119 с.
- 29.Степанова Е.Г. Методические разработки для лабораторных занятий по психодиагностике интеллекта \ Е.Г. Степанова. -Ленинград.:Изд.ЛГПИ им. А.И.Герцена,1990-100с.
- 30.Хруцкий Е. А. Организация и проведение деловых игр \ Е.А. Хруцкий.— Москва, Владос.1991. —320с.